

ג'ורא ארדינסט
רמי בן נתן (קליינברגר)
אורי נוי
ניר אמודאי
יאב דנקר*
רועי קנר*
רן שפרינצק
מרים קליינברגר-אתר
הדס בקל
ויוה גייר
מיכל רוטשילד*
דפנה פוקס
נועה גבע
נעמה לוי
תומר יוסמן*
ערן וינר
נדב אולגן
אבי סתיו
שרון אלסטר
אביבית סויסה
נטע ברומברג
אפרת רפאלי
יעל לבין
טל מזוריק
רותם ידידיה
נעמה ארליך
ירון כהן*
אריק ברנאייזן
אלעד ארליך
נתנאל דויטש
עמיחי פרי
מודי שרפסקי
גיל לבקוביץ'
יונתן בר אוריין
אלישבע חסון הרשקוביץ'
חן נאמן
אפרת רוזנר
טלי מרוז
הגר קמחי
מיכל שווד אליאב
שלומית לוי
גל רוב
ענת שקד
אפרת ציבולסקי
הילה גפני
נועה בר
דניאל הניס נוימן
צבי איצקוביץ'
ניר מולכו
הדס ארנברג
אילן לישנר
יעל גרשון גוברניק
ליאור שוט
חי יפרח
יהודית מעין פינטוב
אור אלקון
אלירן טל
מאירה עדר
רון קורמוס
אלמוג גיל-אור
אביב אבנון

ייעוץ מיוחד
חי ברוך

*חבר גם בלשכת עוה"ד
במדינת ניו יורק

20 ביולי 2015

הנדון: המתווה בעניין הגדלת כמות הגז הטבעי המופקת ממאגר "תמר" ופיתוח מהיר של

המאגרים "לויתן", "כריש", "תנין" ושדות גז טבעי נוספים

שלום רב,

ביום 30.6.2015 פרסם משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים ("המשרד"), להתייחסות הציבור, את טיוטת המתווה להסדרת משק הטבעי, שעניינו הגדלת כמות הגז הטבעי המופקת ממאגר "תמר" ופיתוח מהיר של המאגרים "לויתן", "כריש", "תנין" ושדות גז טבעי נוספים ("המתווה").

המתווה מהווה נדבך משמעותי בהסדרת משק הגז הטבעי, בקביעת כללי משחק ידועים לכלל הגורמים בשוק, ובהקניית וודאות ויציבות רגולטורית לאחר שנים בהן חלו תמורות רגולטוריות משמעותיות במשק הגז הטבעי.

במסגרת המתווה מתחייבת המדינה, בין היתר, שלא לשנות באופן מהותי את הרגולציה שנקבעה בשוק הגז הטבעי לתקופה של עשר שנים, וכן להעניק פטור מהסדר כובל למחזיקות (הנוכחיות) בזכויות במאגרי הגז הטבעי, תוך הצבת מגבלות הנוגעות, בין היתר, לייצוא הגז הטבעי, מחירו, ומבנה האחזקות במאגרים.

[מצ"ב קישור למסמך](#)

תגובות להצעת החלטה שפורסמה ניתן להגיש עד ליום 21.7.2015.

להלן תובא סקירה של עיקרי המתווה¹.

I. שינויים נדרשים במבנה האחזקות

1. כריש ותנין

1.1. דלק קידוחים שותפות מוגבלת ואבנר חיפושי נפט וגז שותפות מוגבלת ("דלק")

Noble Energy Mediterranean Ltd- ("נובל") תמכורנה את כל אחזקותיהן בכריש ובתנין לקונה אשר איננו קשור² לדלק ו/או לנובל ו/או לרציו חיפושי נפט (1992) שותפות מוגבלת ("רציו", וביחד - "הצדדים"), ו/או למחזיק

¹ סקירתנו זו לא תתייחס לפרק המיסוי שבמתווה, למעט לאמור בפרק ביחס למחיר הגז הטבעי והשפעתו על הצרכנים.
² כהגדרת מונח זה במתווה.

באמצעי שליטה **במאגרי תמר** או **לוויתן**, בכפוף לאישורם של הממונה על הנפט והממונה על ההגבלים העסקיים ("הממונים");

1.2. המכירה כאמור תבוצע בתוך 14 חודשים ממועד החלטה הממשלה או מיום פרסום טיוטת הסדרה חדשה על ידי הממונה על הנפט בנוגע לתנאי הכשירות למפעיל מאגר גז טבעי, וככל שלא יימצא קונה בתוך פרק זמן זה - תועבר האחזקה במאגרים לנאמן שיהיה מחויב למכרם בתוך ארבעה חודשים.

1.3. התמורה תוכל להיות משולמת בתשלומים עיתיים, ובלבד שאלו לא יותנו במחירים או בכמויות הגז אשר יימכר ממאגרים אלה, ושהקונה יעביר לנובל ולדלק, במועד העברת הזכויות, 40 מיליון דולר או את סך התמורה המשולמת, לפי הנמוך מביניהם.

1.4. דלק ונובל יהיו זכאיות לאחוז תמלוגים דיפרנציאלי, כתמריץ למכירת המאגרים באופן מהיר (ככל שימכרו בתוך 8 חודשים מיום החלטת הממשלה יעמדו התמלוגים על 9%; וככל שימכרו בפרק הזמן שבין 8 ל-14 חודשים מיום החלטת הממשלה על 7%).

1.5. מכסת הייצוא של המאגרים כריש ותנין, העומדת על כ-47 BCM, תוקנה למאגר לוויתן, כך שכלל הגז שבמאגרים כריש ותנין יימכר למשק הגז הטבעי הישראלי, וחובת אספקת הגז הטבעי של המחזיקות במאגר לוויתן תקטן בהתאמה³.

1.6. דלק ונובל יהיו זכאיות להשאיר בידיהן את זכויות התמלוגים ממכירת נפט, ככל שיימצא.

2. תמר

2.1. דלק תמכור את מלוא אחזקותיה וזכויותיה במאגר **תמר** בעוד נובל תמכור חלק מאחזקותיה כך שלאחר מכירה כאמור, תחזיק נובל ב-25% מהמאגר. בשני המקרים המכירה תהא לקונה בלתי קשור לצדדים ו/או למחזיק באמצעי שליטה **במאגרים כריש, תנין** או **לוויתן**, ותהא כפופה לאישור הממונים. יתר על כן, תוותר נובל על זכות הווטו לה היא זכאית כיום מכוח ה-JOA⁴ שנחתם בין השותפות במאגר.

2.2. המכירה כאמור תתבצע בתוך 6 שנים ממועד החלטת הממשלה, וככל שלא ימצא קונה בפרק הזמן האמור – תועבר האחזקה לנאמן שיהיה מחויב לבצע המכירה בתוך שנים-עשר חודשים.

2.3. התמורה תוכל להיות משולמת בתשלומים עיתיים, ובלבד שלא תותנה במחירים או בכמויות הגז אשר יימכר מן המאגר.

2.4. דלק ונובל יהיו זכאיות להשאיר בידיהן את זכויות התמלוגים ממכירת נפט, ככל שיימצא (למעט קונדנסאט שמופק משכבת "חולות תמר" ביחד עם הגז הטבעי).

3. מבנה האחזקות במאגר לוויתן נותר ללא שינוי.

³ בהתאם להחלטת ממשלה מס' 442 מיום 23.6.2013.
⁴ Joint Operating Agreement.

.II הגבלות על הסכמי מכירה

4. על פי האמור במתווה, הסכמי מכר גז טבעי ממאגר **לויתן** וממאגר **תמר**, שייחתמו בתקופה שבין מועד החלטת הממשלה ליום 31.12.2018, יעמדו בהוראות המפורטות להלן:
- 4.1. הצרכן יהא רשאי לרכוש גז טבעי מספק גז טבעי נוסף;
- 4.2. הצרכן יהא רשאי למכור במכירה משנית (לצרכן חלוקה ו/או הולכה אחר) את הגז הטבעי, ללא כל הגבלה על מחיר המכירה, וזאת עד לכמות של 15% מכמות הגז השנתית בכל שנה, וככל שלאחר מכירת כמות כאמור עדיין לא יעמוד הצרכן בכמות הקבועה בתניית ה-Take or Pay ("TOP"), אף בכמות העולה על 15% מכות הגז השנתית, וזאת עד לשיעור מכירה שלאחריה יעמוד הצרכן בכמות הקבועה בתניית ה-TOP הקבועה בהסכם שלו.
- 4.3. בחר מי מצרכני **תמר** להתקשר בהסכם שתקופתו עולה על 8 שנים, תוענק לצרכן **זכות חד צדדית ובלתי מותנית** לקיצור תקופת ההסכם למועד שיחול בין יום 1.1.2019 ליום 31.12.2021; צרכני מאגר **לויתן** יהיו רשאים להתקשר בהסכם שתקופתו עולה על 8 שנים, ללא מגבלה.
- 4.4. כל עוד לא חלפו 6 חודשים מיום אישור הממונה על הנפט להעברת הזכויות **בכריש** ו**בתנין**, יחולו ההוראות הבאות ביחס להסכמי מכר גז טבעי ממאגר **לויתן**:
- 4.4.1. הצדדים לא יחתמו על הסכם מכירה להספקת גז טבעי עם לקוח שהפחית את כמויות הגז שרכש מ**תמר**;
- 4.4.2. תוקף כל הסכם שייחתם לתקופה שבין 4 ל-8 שנים בהיקף הספקה הגדול מ-0.5 BCM לשנה יסתיים אוטומטית ביום 31.12.2022, או בחלוף 3 שנים ממועד תחילת האספקה של **לויתן**, לפי המאוחר מביניהם. זאת, בכפוף לכניסתם לתוקף של הסכמי ייצוא בהיקף מצטבר של BCM 120, לכל הפחות;
- 4.4.3. הסכמים שייחתמו לתקופה העולה על 8 שנים, ייכללו אפשרות מצד הלקוח להודיע על הפחתת כמות הגז הנקובה בתניית ה-TOP **לכמות השווה למחצית מכמות הצריכה השנתית הממוצעת של אותו צרכן בפועל בשלוש השנים שקדמו למועד ההודעה, עד לתום ההסכם**. הודעה על הפחתת כמות הרכישה כאמור תינתן שנה לפני מועד ההפחתה, ותתאפשר החל מתחילת השנה החמישית ועד לסוף השנה השביעית להסכם.
- 4.5. הודעת הצרכן על קיצור תקופת ההסכם או הפחתת כמות הגז הנרכש לא תביא להרעת מצב הצרכן בכל דרך שהיא לרבות ביחס למחיר ותנאי התשלום, תנאי האספקה ומועדיה, כמויות האספקה, הגבלות על מכירה משנית, ועוד.

III. לוחות הזמנים לפיתוח לווייתן

5. על פי האמור במתווה, הממונה על הנפט יודיע לממשלה כי מועד תחילת ההפקה המסחרית והזרמת הגז הטבעי למשק המקומי יידחה ליום 31.7.2019. יתר על כן, השותפויות המחזיקות בלווייתן ותמר יתחייבו לפעול, באופן מיידי, ולהמשיך את ביצוע ההשקעות והפעולות הנדרשות לצורך פיתוח מהיר של לווייתן והרחבת תמר.

IV. מחירים

6. בעלי הזכויות בחזקות ימשיכו לדווח על רווחיות ומחיר הגז הטבעי, בהתאם לפרק ז' לחוק פיקוח על מחירים ושירותים, התשנ"ו-1996, וזאת עד לתום תקופת המעבר⁵; המשך הפיקוח על מחיר הגז הטבעי ייבחן על ידי וועדת המחירים לאחר החלטת הממשלה.

7. במהלך תקופת המעבר, המחזיקים בזכויות במאגרים תמר ולווייתן יציעו לכל צרכן את אחת משתי החלופות הבאות:

7.1. מחיר הבסיס - מחיר הבסיס שייקבע במועד חתימת ההסכם בין הצדדים, אשר יעודכן כל רבעון, יהיה שווה לסכום ההכנסות מכלל מכירות הגז הטבעי שהתבצעו ברבעון שקדם לרבעון שקדם למועד חתימת ההסכם (כפי שיחושב על ידי רשות הגז הטבעי) לחלק בכמות הגז הטבעי שסופקה לצרכנים ברבעון שקדם לרבעון שקדם למועד חתימת ההסכם (כפי שתחושב על ידי רשות הגז הטבעי).

7.2. מחיר גז הטבעי שייקבע בהתאם למחיר חבית ברנט, על פי הנוסחה המיטיבה ביותר עם הצרכנים שבהסכמי מכר הגז של מאגר תמר.

8. על אף האמור בסעיף 7 לעיל, המחזיקים בזכויות במאגרים תמר ולווייתן יהיו רשאים להציע לצרכנים הנחה על המחירים המפורטים לעיל, וכן יהיו רשאים להציע לצרכנים את המחיר המוצע בהסכמי ייצוא הגז, ככל שזה יהיה נמוך יותר.

9. שיטת ההצמדה בהסכמי המכר תהא כפי שיוסכם על ידי הצדדים להסכם, שיהיו רשאים לבחור בכל שיטת עדכון אחרת למחיר הבסיס, כל עוד זו מקובלת וסבירה בהסכמי הגז בארץ או בעולם; מחיר הבסיס יפורסם על ידי רשות הגז הטבעי.

10. הסכמי מכר גז טבעי שנחתמו עד למועד החלטת הממשלה לא ישונו, וההסדרים הקבועים בהם, לרבות אופן ההצמדה, יישארו בתוקף.

⁵ ממועד החלטת הממשלה ועד למועד בו הושלמה עברת מלוא זכויות בעלי החזקות במאגרים "כריש" ו-"תנין", או המועד בו הושלמה העברת מלוא זכויות בעלי החזקות במאגר "תמר", לפי המאוחר ביניהם.

- .V ייצוא**
11. החלטת הממשלה מס' 442 מיום 23.6.2013 ("ההחלטה"), אשר אמצה את המלצות ועדת צמח⁶ תעודכן כך:
- 11.1. תוחלף מכסת הייצוא של המאגרים **כריש ותנין**, העומדת על כ-47 BCM, עם מאגר **לויתן** כנגד חובת האספקה למשק המקומי, כך שמכסת הייצוא של מאגר לויתן תגדל ב-47 BCM, בעוד הגז במאגרים כריש ותנין יימכר לשוק המקומי בלבד.
- 11.2. מאגר שפותח לפני קבלת ההחלטה, יהיה רשאי לייצא 50% מהכמות שבעלי הזכויות במאגרים טרם התחייבו לגביה למשק המקומי, **ולא יותר מכך**, וזאת באופן מיידי ובלבד שניתן אישור ייצוא מהממונה על הנפט; כמו כן, כמויות אשר הופחתו על ידי צרכנים במסגרת הסכמי מכר לא יוסטו לטובת ייצוא.
12. כמו כן, הניח המתווה יסודות להרחבת היתירות במשק הגז הטבעי, באופן שמנהל רשות הגז הטבעי יהא רשאי לחייב את בעלי הזכויות במאגר תמר לפעול לחיבור צינור נוסף⁷ למערכת ההולכה, על חשבונם.
- .VI מיסוי**
13. ביישום השוואת המחיר הממוצע המקומי למחיר הייצוא לפי חוק מיסוי רווחי נפט, התשע"א-2011 ("חוק המיסוי") יחולו העקרונות הבאים:
- 13.1. כתקבול שהתקבל בפועל לפי חוק המיסוי יראו את התקבול מסכום הייצוא או את התקבול המחושב לפי המחיר הממוצע המקומי לאותו סוג נפט, לפי הגבוה מביניהם.
- 13.2. ככל שיוצע מחיר נמוך יותר לייצוא ביחס למחיר הממוצע המקומי - יוצע אותו המחיר ומנגנון ההצמדה הצמוד אליו לצרכנים מקומיים חדשים⁸, למשך 3 שנים ממועד חתימת הסכם הייצוא בו הוצע מחיר נמוך יותר.
- 13.3. במסגרת הצעת מחיר הסכם הייצוא לצרכנים מקומיים חדשים, יוצע לצרכנים מועד אספקה רלוונטי (שיחול), על פי דרישת הצרכן מתחילת מועד האספקה בהסכם הייצוא ועד לתום שש שנים ממועד חתימתו); תקופת אספקה שתהא חמש שנים, לכל הפחות, אך לא יותר מהסכם הייצוא; תנאי מחיר הכוללים את הכמות הנרכשת, שיעור ה-TOP ועוד.

⁶ החלטת הממשלה מיום 23.6.2013 שמספרה 442 וכותרתה "אימוץ עיקרי המלצות הועדה לבחינת מדיניות הממשלה בנושא משק הגז הטבעי בישראל (דו"ח ועדת צמח)"

⁷ תוואי הצינור יהא מאסדת מרי B ועד לכניסה למערכת ההולכה באשקלון.

⁸ לרבות צרכנים קיימים שמעוניינים לרכוש כמות נוספת ו/או צרכנים אשר עדכנו את הכמות הדרושה להם במהלך התקופה שתחילתה במועד האספקה לי הסכם הייצוא ועד לתום שש שנים ממועד זה.

.VII שונות

14. החלטת הממשלה שתתקבל כחלק מאישור המתווה המוצע תכלול הצהרה כי הממשלה לא תיזום שינויים מהותיים ביחס להחלטה ולמתווה, ואף תתנגד להצעות חוק פרטיות ביחס לאסדרות אלו, וזאת למשך 10 שנים מיום קבלת החלטת הממשלה, ובכפוף לעמידת בעלי הזכויות במאגרים במתווה. זאת, לצורך ביסוסה של סביבה רגולטורית יציבה וודאית ומתוך מטרה לעודד השקעות בחיפוש מאגרי גז טבעי נוספים במימיה הכלכליים של ישראל.

סקירה זו ניתנת כשירות ללקוחותינו, האמור בה אינו מהווה משום חוות דעת, ייעוץ משפטי, המלצה או הצעה לפעול בדרך כלשהי. ארדינסט, בן נתן ושות', עורכי דין אינם נושאים באחריות כלשהי לנכונותם ודיוקם של הסקירה ופרטיה, ולא יישאו בשום מקרה באחריות לנזק מכל סוג ומין, שייגרם בגין השימוש במידע הכלול בסקירה זו.

בברכה,

נדב אולגן, עו"ד   גל רוב, עו"ד